

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Explicatur Sidonij locus famosus, de Claudiano, qui erat antistes ordine in secundo, id est, Chorepiscopus. Savaro interpretatur de archidiaconatu. Sed Presbyteri erant ordinis secundi, & Diaconi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

syn. Reg. c. 1.

sem, à duobus tantum Episcopis peracta, rescissa est à Synodo Regensi anno quadringentesimo trigesimo nono. Concessum tamen est Armentario ut Chorepiscopi nomine Ecclesiam unam obtinere posset, si quis Episcopus eam illi conferre voluerit; sed iis legibus quæ chorepiscopatum illum in angustias redigunt. Vetatur enim ne duarum Ecclesiarum gubernationem obtinere possit, ne quis ei locus decernatur quem curiæ & civitatis species aut ordo nobilitat, ne vel ultimum Clericum ordinet in sua Ecclesia, ne unquam in civitatibus offerre præsumat, etiam sub Episcoporum absentia. Attamen hoc unum chorepiscopatus vestigium illi relinquunt, ut *in sua Ecclesia neophytos confirmare & ante Presbyteros offerre possit*. Sed recisæ illæ facultates satis evincunt ordinario jure Chorepiscopis eas competitivisse, etsi aliis probationibus destitueremur.

V. Ex iis quæ hucusque differuimus manifestè constat cur Ferrandus Diaconus, Isidorus Hispalensis, & antiqua Canonum interpretatio, Chorepiscopos, Vicarios Episcoporum, & Concilium Parisiense, ministros esse dixerint. Hinc explicandus est locus Sidonij, eruditorum disputationibus famosus: qui de Claudiano Mamerti Viennensis Episcopi fratre loquens, quem ejus *Consiliarium in judiciis, Vicarium in Ecclesiis, & Procuratorem in negotiis* fuisse observat, antistitem ordine in secundo esse scripsit.

Sidon. l. 4. ep. 11.

*Antistes fuit ordine in secundo,
Fratrem fasce levans episcopali.
Nam de Pontificis tenore summi
Ille insignia sumpsit, hic laborem.*

Vel me tacente nemo est qui non videat merum Chorepiscopum describi, qui vices Episcopi gerit, etsi nomine & dignitate episcopali non fruatur. Secundus ordo presbyteratum significat, in quo ita constitutus erat Claudianus, ut antistes esset, id est, primas partes presbyterij obtineret in sollicitudine episcopali. Quare emendandus est Gennadij locus, qui Claudianum istum, Episcopum Viennensem appellat. Air enim, de Salviano loquens: *Scriptis expositiones extremae partis Ecclesiasticæ ad Claudianum Episcopum Viennensem*. Rescribendum est, *Chorepiscopum*. Nunquam enim episcopatum Viennensem obtinuit, cum illi Mamertus superstes fuerit. Vir eruditus Ioannes Savaro, in Notis ad Sidonium, putabat Claudianum Archidiaconi munus exercuisse in Ecclesia Viennensi, unde adeptus esset antistitis nomen ordine in secundo. Quæ explicatio aliena est à modo loquendi veterum, qui Presbyteros in secundo sacerdo-

Gennadius de vitiis ille, in Sidonij.
Opratus Mil. l. 5. contra Parmen.
Facund. Hieronim. l. 12. cap. 1. Sidonij. l. 4. ep. 11. Lex. 20. in Appendice C. Theod.
1 Leo l. ep. ad Anast. Thebal. c. 4.
2 Hier. ep. ad Fabiol. supra laudat.

tio, Diaconos in tertio constitutos dicebant, quartum ordinem à capite Subdiaconatum, Presbyteros, secundi ordinis præceptores, secundi in Ecclesia ordinis, quemadmodum apud Græcos Gregorius Nazianzenus à patre in presbyterium adscriptus, se in secundas sedes promotum scripsit, *eis ἰσθῶν τοῖς δευτέρου*. Itaque Archidiaconus erat Primicerius tertij ordinis Diaconorum. Sed Chorepiscopus erat antistes ordine in secundo.

4 Syn. Rom. in Symm. c. 6.

Greg. Naz. in carm. de vita sua

VI. Tandem Leo Primus Galliarum & Germaniarum Episcopis respondens aliquot annis post Synodum Regensem, Chorepiscoporum ministerio fines quosdam præscripsit, arctiores quàm essent antiquitus. Nam præter Diaconorum & Presbyterorum ordinationes, quæ antiquis canonibus erant vetitæ, baptizatorum consignatione, quæ etiam ipsi Armentario relicta fuerat à Synodo Regensi, altarum & virginum benedictione illis interdixit, licet Presbyteris committi solerent. Sed ordinationem Subdiaconorum liberam illis reliquit, quæ etiam à Concilio Hispalensi habito anno DCXIX. vetita non est; licet eo tempore huic gradui lex cœlibatus adjuncta fuisset, non solum ex Gregorij Magni decreto, sed etiam ex consuetudine antiquiori, quæ canone Concilij Agathensis confirmata est anno quingentesimo sexto.

Leo ep. 8. ad Ep. Germ. & Gal.

Dubitarunt Galli de Chorepiscoporum ministerio anno DCCXLVII. Quæ de re Pippinus Major domus Francorum retulit ad Zachariam Summum Pontificem: qui canonem decimum Concilij Antiocheni servandum esse decrevit, quo Subdiaconorum ordinatio diserte illis permittitur. Eo responso plenè satisfactum non est iis dubitationibus quæ anticipem tenebant Ecclesiam Gallicanam. Cuique enim comperta erat definitio Synodi Antiochenæ, sed de verborum genuino sensu erat quæstio. Quare necessaria fuit altera Relatio, quæ temporibus Caroli Magni missa est ad Leonem III. qui controversiam solvit juxta definitiones decessorum suorum, id est, Leonis I. & Zachariæ, & juxta præscripta canonum, id est, Synodi Ancyranæ, Antiochenæ, & Neocæsariensis; decrevitque irritas esse Presbyterorum, Diaconorum, & Subdiaconorum ordinationes, infantium consignationes, Ecclesiarum & virginum benedictiones; quæ omnia ab Episcopis iterum erant rite peragenda. Rectè quidem & canonicè Presbyterorum & Diaconorum ordinationes à Chorepiscopis tentatas rescidit. Sed hæreo in ordinationibus Subdiaconorum; quæ illis diserte permittæ cum essent à Concilio

Zacharius ep. ad Pippinum ep.

Ep. 6. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

lib. 6. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Concilium Antiochenum.